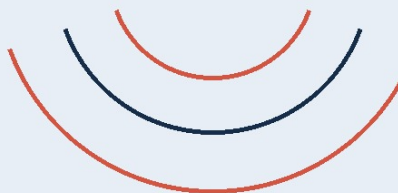

BIBLIOTECA DIGITALĂ A COMUNEI LUMINA

OPERE PENTRU BAC

Ora fantanilor

Ion Vinea

DIGITAL

Ora fantanilor

Ion Vinea

ORA FÂNTÂNILOR

Ion Vinea

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved

CUPRINS

1. Partea I - Fișa de orientare poetică
2. Partea II - Încadrare: avangardism și două trăsături
3. Partea III - Tema și viziunea: imagini / idei poetice
4. Partea IV - Compoziție, limbaj și prozodie
5. Partea V - Schița rapidă cu mnemonics creative
6. Partea VI - Subiect, barem și schelet de eseu
7. Partea VII - Flashcards

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved

PARTEA I. FIȘA DE ORIENTARE POETICĂ

DATE ESENȚIALE

Autor Ion Vinea, poet interbelic, publicist și promotor al avangardei românești.

Titlul Ora fântânilor.

Publicare Publicată în revista Viața românească, în anul 1938.

Curent Avangardism / modernism extrem, cu apropiere de constructivism.

Gen / specie Text liric modern, poezie de cunoaștere și de atmosferă intelectualizată.

Tip de lirism Lirism obiectiv, concentrat în imagini abstracte și simbolice, cu

subiect liric discret.

Temă Timpul interior al contemplației și aspirația spiritului spre absolut.

Idee centrală Ora fântânilor este momentul în care lumea se purifică, se abstractizează și se deschide spre mister.

Text poetic

CITAT / FORMULARE: „Oră de liniști stelare, / clar semn de lumi fără nume, / largul în ambru și-n jar e, / Thalassa-n ritmuri apune.”

Cum îl folosești: poate introduce prima imagine poetică: apusul marin, liniștea cosmică și intrarea într-un timp interior al contemplației.

CITAT / FORMULARE: „Ora fântânilor lunii, / - înger - șoptește prin umbre / vorbele rugăciunii / netălmăcite și sumbre.”

Cum îl folosești: poate susține finalul: fântâna, luna, îngerul și rugăciunea creează o aspirație spre absolut, dar și o limită a

cunoașterii.

FILMUL POEZIEI: APUS - CLOPOTE - RUGĂCIUNE

APUS = strofa I: mare, lumină stinsă, liniște stelară, lumi fără nume.

CLOPOTE = strofa II: purificare, voci curate, nuntă, imaterializare.

RUGĂCIUNE = strofa III: fântânile lunii, îngerul, misterul netălmăcit.

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved

PARTEA II. ÎNCADRARE - AVANGARDISM ȘI DOUĂ TRĂSĂTURI

Ion Vinea este una dintre figurile importante ale avangardei românești interbelice. Legat de revista

Contimporanul și de direcția constructivistă, el participă la sincronizarea literaturii române cu experimentele

europene. Avangardismul poate fi înțeles ca o radicalizare a modernismului: respinge convențiile vechi,

sentimentalismul, ornamentul inutil și caută forme noi de expresie, mai rapide, mai abstracte și mai

intelectualizate.

I. Context literar

Avangarda românească interbelică promovează libertatea de creație, negarea modelelor fixe, dinamismul,

subiectivitatea artistului și ruptura de estetica tradițională. În cazul poeziei Ora fântânilor, această orientare

nu apare prin scandal verbal sau prin demolare violentă, ci prin limbaj conceptual, prin imaginile abstracte și

prin reorganizarea realității într-un sistem simbolic al timpului, apei, lunii și rugăciunii.

II. Două trăsături avangardiste

- Trăsătura 1 - intelectualizarea expresiei poetice. Poezia nu transmite direct o emoție sentimentală, ci

construiește o stare de contemplație prin imagini abstracte: „liniști stelare”, „lumi fără nume”, „ora

fântânilor lunii”. Efectul este de purificare a limbajului și de transformare a realității într-o idee poetică.

- Trăsătura 2 - geometrizarea și schematizarea limbajului artistic.

Universul poetic pare ordonat prin

repere clare: ora, fântânile, largul, luna, umbrele. Realitatea nu este descrisă realist, ci redusă la semne,

axe și simboluri. Fântâna devine un punct de comunicare între adâncime și înălțime, iar „ora” devine timp

interior, nu simplu timp cronologic.

CITAT / FORMULARE: „clar semn de lumi fără nume”

Cum îl folosești: arată tendința de abstractizare: realitatea devine semn, iar poezia caută lumi care nu pot fi numite direct.

A.V.A.N.G.A.R.D.A. - ÎNCADRAREA PE SCURT

A = Abstractizare: realitatea este transformată în semne și simboluri.

V = Viziune modernă: poezia nu descrie, ci construiește o stare mentală.

A = Antisentimentalism: emoția directă este înlocuită de expresie intelectualizată.

N = Noutate formală: imagini neobișnuite, libertate de construcție.

G = Geometrizare: ora, fântâna, luna și largul devin repere ale unei structuri.

A = Aspirație spre absolut: poezia caută o realitate dincolo de concret.

R = Ruptură de tradiție: limbajul decorativ este eliminat.

D = Dinamism interior: poezia urmărește mișcarea spiritului.

A = Ambiguitate: imaginile rămân deschise interpretării.

Concluzie de încadrare

Prin limbajul abstract, prin eliminarea lirismului sentimental, prin simbolurile esențializate și prin viziunea

intelectualizată asupra timpului, Ora fântânilor se încadrează în avangardism. Ion Vinea nu oferă un pastel

tradițional, ci o poezie de cunoaștere, în care lumea este reorganizată ca semn al misterului.

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved

PARTEA III. TEMA ȘI VIZIUNEA - IMAGINI / IDEI POETICE

I. Tema

Tema poeziei este raportul dintre timp, contemplație și aspirația spre absolut. „Ora fântânilor” nu indică o oră

obișnuită, ci un moment interior, privilegiat, în care spiritul se desprinde de realitatea concretă și intră într-o

zonă a purității, a misterului și a dorinței de cunoaștere. Fântâna devine simbolul adâncimii, al memoriei și al

legăturii dintre planul terestru și cel cosmic.

II. Viziunea despre lume

Viziunea este modernă și avangardistă: realitatea nu apare ca peisaj natural descris realist, ci ca un sistem

de semne. Marea, stelele, clopotele, luna și îngerul formează o hartă a unei lumi purificate, dar greu de

descifrat. Poezia sugerează că absolutul poate fi intuit, dar nu poate fi explicat complet: rugăciunea rămâne

„netălmăcită”.

TEMA ÎN 3 FÂNTÂNI: MARE - MEMORIE - LUNĂ

MARE = strofa I: deschidere, apus, liniște cosmică.

MEMORIE = strofa II: puritate, voci, clopote, nuntă spirituală.

LUNĂ = strofa III: aspirație verticală, înger, rugăciune, mister.

III. Imagine poetică 1 - apusul cosmic

Prima secvență poetică fixează un spațiu al contemplației: „Oră de liniști stelare, / clar semn de lumi fără

nume, / largul în ambru și-n jar e, / Thalassa-n ritmuri apune.” Imaginea nu este un simplu pastel marin.

„Liniștile stelare” sugerează o pace cosmică, iar „lumile fără nume” indică accesul spre un spațiu misterios,

imposibil de definit prin limbaj obișnuit. Thalassa, numele grecesc al mării, ridică peisajul la o dimensiune

culturală și mitică. Apusul în „ambru” și „jar” sugerează trecerea de la concret la transfigurare, de la lumină

materială la lumină spirituală.

IV. Imagine poetică 2 - purificarea prin voci și clopote

A doua secvență construiește o atmosferă de sacralizare: „Vocile sfânt de curate, / frunțile pure și ochii, /

cugetul gol și curat e”. Puritatea se extinde de la glas la gândire și privire, ceea ce arată o curățare totală a

ființei. Imaginea „clopotelor legănate” care trec în „nunteștile rochii” sugerează o imaterializare a lumii:

sunetul, sărbătoarea și sacrul se unesc într-o imagine ceremonială. Nu este o nuntă realistă, ci una

simbolică, a spiritului cu absolutul.

V. Imagine poetică 3 - fântânile lunii și rugăciunea netălmăcită

Finalul concentrează sensurile poeziei: „Ora fântânilor lunii, / - înger - șoptește prin umbre / vorbele rugăciunii

/ netălmăcite și sumbre.” Formula „fântânilor lunii” este paradoxală, deoarece unește adâncul fântânii cu

înălțimea astrului. Îngerul sugerează aspirația spre transcendent, însă umbrele și rugăciunea „netălmăcită”

arată că absolutul nu poate fi tradus complet. Cunoașterea rămâne incompletă, iar poezia devine o apropiere

de mister, nu o explicație definitivă.

A.C.R. - CE COMENTEZI LA TEMĂ

A = Apusul: liniște stelară, mare, lumi fără nume, trecere spre mister.

C = Clopotele: purificare, glasuri curate, nuntă spirituală.

R = Rugăciunea: înger, umbre, absolut intuit, dar netălmăcit.

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved

PARTEA IV. COMPOZIȚIE, LIMBAJ ȘI PROZODIE

La poezie, elementele de compoziție și limbaj sunt obligatorii. Pentru Ora fântânilor, cele mai sigure elemente

sunt titlul, structura pe trei secvențe, simbolurile, figurile de stil și prozodia modernă.

I. Titlul

Titlul Ora fântânilor este o metaforă-sinteză. Substantivul „ora” indică un timp interior, nu o simplă unitate

cronologică, iar „fântânile” sugerează adâncimea, reflecția și legătura dintre lumea vizibilă și cea invizibilă.

Asocierea dintre timp și spațiu creează o imagine modernă: timpul devine un loc al cunoașterii, iar fântâna

devine un semn al aspirației spre absolut. Titlul anunță caracterul intelectualizat al poeziei.

II. Structura

Poezia este alcătuită din trei strofe: prima și ultima de câte patru versuri, iar strofa a doua de cinci versuri.

Cele trei secvențe formează un traseu spiritual: de la contemplația mării și a apusului, la purificarea prin voci

și clopote, apoi la rugăciunea lunară, netălmăcită. Structura este concentrată și simetrică, iar motivul fântâni

coagulează sensurile textului.

Secvență Imagine dominantă Semnificație

Strofa I Oră stelară, Thalassa, apus în ambru și jar Intrarea într-un timp al contemplației și al lumilor fără nume.

Strofa II Voci curate, frunți pure, clopote, nuntești Purificarea ființei și transformarea lumii într-un ritual

rochii spiritual.

Strofa III Fântânile lunii, îngerul, umbrele, rugăciunea Aspirația spre absolut și imposibilitatea de a traduce

complet misterul.

III. Figuri de stil și simboluri

Procedeu / simbol Exemplu Rol în text

Metaforă-sinteză „Ora fântânilor” Unește timpul cu adâncimea și creează ideea unui moment

interior al cunoașterii.

Epitet metaforic „liniști stelare” Sugerează pacea cosmică și suspendarea timpului obișnuit.

Imagine cromatică „ambru și jar” Transformă apusul într-o imagine intensă, minerală și

incandescentă.

Simbol cultural „Thalassa” Ridică marea la nivel mitic și universal.

Simbol religios „înger”, „rugăciune” Introduce aspirația spre transcendent și dimensiunea spirituală

a poeziei.

Paradox / asociere „fântânilor lunii” Unește adâncul și înaltul, concretul și cosmicul.

neobișnuită

Ambiguitate „netălmăcite și sumbre” Arată limita cunoașterii și misterul care nu poate fi descifrat

total.

IV. Prozodia

Prozodia este modernă: strofele sunt inegale, versurile au măsură variabilă, rima nu respectă o schemă

clasică rigidă, iar ritmul este mai degrabă interior, impus de succesiunea imaginilor. Această libertate formală

susține caracterul avangardist al textului și permite concentrarea sensurilor. Poezia nu mizează pe

muzicalitate tradițională, ci pe o muzicalitate a ideilor, a imaginilor și a pauzelor.

HARTA COMPOZIȚIEI: T.S.L.P.

T = Titlul: ora + fântânile = timp interior + adâncime spirituală.

S = Structura: 3 strofe, 3 trepte ale contemplației.

L = Limbajul: metafore abstracte, simboluri cosmice și religioase.

P = Prozodia: libertate modernă, ritm interior, formă concentrată.

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved

PARTEA V. SCHIȚA RAPIDĂ CU MNEMONICS CREATIVE

Această parte este pentru memorare rapidă. Învăță poezia ca pe o hartă: întâi ora, apoi cele trei fântâni, apoi

traseul de la apus la rugăciune.

A. Poezia în 10 secunde

ORA = OCHIUL CARE VEDE ABSOLUTUL

O = Oprește din timpul obișnuit: nu este ora de pe ceas, ci ora spiritului.

R = Revelație: apar „lumi fără nume”, adică realități presimțite, nu explicate.

A = Absolut: poezia urcă spre înger, lună și rugăciune.

B. Cele trei fântâni

MĂ-ME-LU - CELE 3 FÂNTÂNI ALE TEXTULUI

MĂ = Marea: Thalassa, apusul, largul, liniștea cosmică.

ME = Memoria / puritatea: voci, frunzi, ochi, cuget curat.

LU = Luna: fântânile lunii, îngerul, rugăciunea netălmăcită.

C. Cod pentru curent: A.V.A.N.G.A.R.D.A.

A.V.A.N.G.A.R.D.A. - DE CE E AVANGARDISTĂ

A = Abstractă: nu descrie concret, ci construiește semne.

V = Vizionară: creează lumi fără nume.

A = Antisentimentală: emoția e rece, filtrată intelectual.

N = Nouă: rupe pastelul tradițional.

G = Geometrică: ora și fântânile ordonează spațiul poetic.

A = Absolut: caută o realitate superioară.

R = Religioasă simbolic: înger, rugăciune, purificare.

D = Densă: fiecare imagine concentrează sensuri.

A = Ambiguă: misterul rămâne netălmăcit.

D. Cod pentru tema: A.C.R.

A.C.R. - APUS, CLOPOTE, RUGĂCIUNE

A = Apusul deschide poarta spre „lumi fără nume”.

C = Clopotele curăță lumea și o transformă în ceremonie.

R = Rugăciunea arată aspirația spre absolut, dar rămâne netălmăcită.

E. Tabel rapid de mnemotehnici

Cod Ce reții Formulare de pus în eseu

ORA timp interior Titlul indică un moment de contemplație, nu o oră cronologică.

MĂ-ME-LU cele trei trepte Poezia evoluează de la mare, la purificarea memoriei, apoi la luna

rugăciunii.

ACR tema în 3 imagini Apusul, clopotele și rugăciunea construiesc aspirația spre absolut.

AVANGARDA curentul literar Textul este avangardist prin abstractizare, noutate, geometrizare și antisentimentalism.

TSLP elemente de analiză Titlu, Structură, Limbaj, Prozodie.

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved

ITIEC schelet eseu Introducere, Trăsături, Imagini, Elemente, Concluzie.

PARTEA VI. SUBIECT, BAREM ȘI SCHELET DE ESEU

Subiectul al III-lea - particularități ale unui text poetic studiat

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularitățile unui text poetic studiat,

aparținând lui Ion Vinea.

Repere de bifat în eseu

- ☐ încadrarea poeziei în avangardism și prezentarea a două trăsături;
- ☐ prezentarea temei și a viziunii despre lume;
- ☐ comentarea a două imagini / idei poetice relevante;
- ☐ analiza a două elemente de compoziție și limbaj;
- ☐ integrarea unor citate scurte și corecte;
- ☐ minimum 400 de cuvinte, exprimare literară și concluzie clară.

MNEMONIC PENTRU ESEU: I.T.I.E.C.

I = Introducere: autor, operă, curent, context interbelic.

T = Trăsături: intelectualizare + geometrizare / abstractizare.

I = Imagini poetice: apusul cosmic + rugăciunea lunară.

E = Elemente: titlu, structură, limbaj, prozodie.

C = Concluzie: poezia este o căutare a absolutului prin limbaj modern.

Schelet rapid de eseu

1. Introducere: Ora fântânilor, de Ion Vinea, este o poezie interbelică avangardistă, publicată în 1938, care

transformă contemplația într-o experiență intelectualizată de cunoaștere.

2. Încadrare: Textul se încadrează în avangardism prin abstractizarea limbajului, prin eliminarea

sentimentalismului și prin geometrizarea imaginilor poetice.

3. Tema: Tema este raportul dintre timp, contemplație și aspirația spre absolut. Fântâna devine simbol al

adâncimii și al comunicării dintre planul concret și cel cosmic.

4. Prima imagine poetică: Prima strofă prezintă apusul marin și „liniștile stelare”, sugerând intrarea într-un

timp interior al contemplației.

5. A doua imagine poetică: Finalul, cu „fântânile lunii”, îngerul și rugăciunea „netălmăcită”, arată aspirația

spre transcendent și limita cunoașterii.

6. Elemente de compoziție și limbaj: Titlul este o metaforă-sinteză; structura în trei strofe marchează trei

trepte ale viziunii; limbajul este abstract, iar prozodia modernă susține libertatea discursului poetic.

7. Concluzie: Poezia lui Ion Vinea nu este un pastel tradițional, ci o construcție avangardistă, în care

realitatea se transformă într-un sistem de semne orientate spre absolut.

Fraze de utilizat

FORMULARE UTILĂ: „Ora fântânilor nu indică un timp cronologic, ci un moment interior al contemplației, în care spiritul se deschide spre mister.”

FORMULARE UTILĂ: „Prin asocierea dintre fântână și lună, Ion Vinea unește adâncul și înaltul, transformând realitatea într-o imagine abstractă a aspirației spre absolut.”

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved

FORMULARE UTILĂ: „Caracterul avangardist al poeziei se observă în refuzul pastelului descriptiv și în transformarea peisajului într-un sistem de semne intelectuale.”

PARTEA VII. FLASHCARDS

Folosește aceste carduri pentru recapitulare. Acoperă răspunsul și încearcă să îl formulezi din memorie, apoi

verifică.

Întrebare Răspuns

Cine este autorul poeziei? Ion Vinea, poet interbelic și promotor al avangardei românești.

În ce curent se încadrează? Avangardism / modernism extrem, cu accent pe abstractizare și noutate expresivă.

Când a fost publicată? În 1938, în revista Viața românească.

Care este tema? Timpul interior al contemplației și aspirația spre absolut.

Ce semnifică titlul? Un moment spiritual, nu cronologic; fântânile sugerează adâncimea și legătura cu

transcendentul.

Două trăsături avangardiste? Intelectualizarea expresiei poetice și geometrizarea / abstractizarea limbajului.

Prima imagine poetică importantă? Apusul marin: „liniști stelare”, „lumi fără nume”, „Thalassa-n ritmuri apune”.

A doua imagine poetică importantă? „Fântânile lunii”, îngerul și rugăciunea „netălmăcită”.

Ce simbolizează fântâna? Adâncime, memorie, interiorizare și legătura dintre jos și sus.

Ce sugerează rugăciunea netălmăcită? Limita cunoașterii și misterul care nu poate fi explicat complet.

Cum este prozodia? Modernă: strofe inegale, măsură variabilă, ritm interior, libertate formală.

Mnemonic de bază? APUS - CLOPOTE - RUGĂCIUNE sau
MĂ-ME-LU: mare, memorie, lună.

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved